

NYTT FRA VETERLEN SPEIDERMUSEUM 2009 – 2019

9. årgang 2019

ORGAN FOR MUSEUMSVENNENE

NR. 3

JAMBOREE 1920 – 2019

6436 norske deltakere på jamboree! fra 1920 til 2019.

Verdensjamboreen i West Virginia, USA med 590 deltakere, har Norge nå totalt sendt 6434 deltakere på jamboree siden den første jamboreen i 1920.

Årets kontingent er den fjerde største gjennom tidene, og den nest største på jamboreer utenfor Skandinavia.

Vi hadde riktignok noen store kontingenter til jamboreene i mellomkrigstiden og i England i 1957. Men andre jamboreer langt borte var det få norske deltakere på, særlig når jamboreene var langt unna. På jamboreen i Canada i 1955 var det bare fire deltakere, på Filippinene to år etter var det bare fire norske deltakere.

«Det å få kjenne på følelsen av å virkelig være del av verdens største og beste vennegjeng — det er jamboreeopplevelsen på sitt aller beste!»

Her forteller speiderledere om deres store speideropplevelse: JAMBOREE

“Ekstrem boost i mitt speiderliv”

En som har opplevd å være med på jamboree er dagens speidersjef i NSF Håvard Djupvik. Han var med som speider på jamboreen i Chile i 1998–1999, som troppsassistent i Thailand i 2003 og som troubleshooter for den norske kontingenten i 2007.:

— Det å få oppleve internasjonal speiding gjennom å delta på jamboree sammen med 30–40.000 jevngamle speidere fra alle verdenshjørner har vært en ekstrem boost for meg i mitt speiderliv, forteller Håvard.

Håvard Djupvik, speidersjef i Norges speiderforbund mener jamboreedeltakelse ga han et veldig boost. (Foto: Iver Gjendem)

Boostet han snakker om gjorde blant annet at han tok mer ansvar og verv da han kom hjem. Både i krets, gruppe og forbund. En reise som nå har endt i stillingen som speidersjef:

— Noe av engasjementet og motivasjonen jeg fikk fra å delta på jamboree har jeg også tatt med meg inn i andre verv i speidere. Som da jeg var kontingentleder til mootet i 2004 eller de årene jeg var i Internasjonal Utvalg (nå Internasjonal Komité), forteller Håvard.

Verdt pengene!

Det å reise på jamboree koster en del penger, men Håvard mener at det er det verdt:

— Jeg har pleid å si at jamboreedeltakelse er dyrt, men verdt hver eneste krone!

— Det å få kjenne på følelsen av å virkelig være del av verdens største og beste vennegjeng
— det er jamboreeopplevelsen på sitt aller beste! Jeg unner alle den følelsen. Alle de som har opplevd det vet hva jeg snakker om, avslutter Håvard.

Jamboree er virkelig en speideropplevelse for livet!

- skriver Berit og Eivind Reiersen fra Gand KFUK-KFUM speidergruppe -----

I midten av juli 2019 dro 600 spente norske speidere til USA. Vi skulle delta på den 24. verdensjamboreen og møte speidere fra 150 andre land.

Verdensjamboree arrangeres hvert fjerde år, og speiderne som deltar må være mellom 14 og 18 år. For speiderne som deltar er dette derfor en “en gang i livet” -speideropplevelse.

For oss som er over 18 år er det noen andre muligheter, en kan være ISTer (International Service Team), være med i troppsledelse eller i stab i den norske kontingenten.

Da 45.000 speidere var samlet foran hovedscenen til åpningsseremoni med bl.a presentasjon av alle deltakerlandene representert med hver sin flaggbærer ble det magisk stemning. Åpningsshowet ble avsluttet med et fantastisk droneshow der droner med lys dannet ulike figurer og speidersymboler i kveldsmørket.

Speiderne valgte selv hvilke aktiviteter de ville delta på, og de hadde mye å velge blant. Det var så mange aktivitetstilbud at det var umulig å rekke å gjøre alt selv om leiren varte i hele ti dager. Noe av det de kunne delta på var spennende aktiviteter der de fikk utforske vitenskap, radiopeileorientering, mange fysiske aktiviteter som orientering, klatring, BMX-sykling, ulike vannaktiviteter som dykking, hinderløype på/i vann, padling i ulike farkoster, fiske m.m. Det var også tre ulike zip-lines på leiområdet. Dessverre ble noen skuffet da de var for lette til å ta den største zip-linen. Det var også et eget område kalt “global Development village” der aktivitetene handlet om miljø- og utviklingsspørsmål. Tro og

religion kunne en også utforske. I en stor telthall sentralt på leirområdet kunne en prøve både meditasjon, hennamaling og få turban på hodet sånn som sikher gjør det.

Leirområdet var veldig stort og de 13 norske troppene fikk nabotropper fra mange forskjellige land. Det var spennende å besøke troppene ved middagstid da de flere ganger i løpet av leiren byttet patruljer slik at speidere fra flere land laget og spiste middag sammen. Å lage mat og spise sammen er en flott måte å bli kjent med andre på. Dette var helt i tråd med kontingentens motto "Be a key". Vi skal være nøkler som kan åpne for dialog og skape en nysgjerrighet på andres kultur og levemåter.

Som del av jamboreeopplevelsen for alle i den norske kontingenten var det også noen dager i Washington DC. Speiderne bodde på en universitetscampus med store, flotte bygninger i rød murstein og med hvite søyler, akkurat som vi har sett på film. I Washington fikk vi oppleve kjente attraksjoner som The National Mall, Air and Space Museum, Capitol Hill, The White House og Arlington.

Etter en lang reise og mange opplevelser rikere var det en gjeng slitne speidere som kom hjem til Norge i begynnelsen av august. Jamboree er virkelig en speideropplevelse for livet!

Berit Øydne Reiersen

Eivind Løland Reiersen

1. Gand KFUK-KFUM-speidere

Bilde 4: Nicolai Hillestad fikk æren av å bære det norske flagget under åpningen..

Portrett av en legende innen speiding

Bjørn Bjørnarsen Hagen
Født 07.08.1916 – døde 25.03.78

*Vi kom i skade å bruke feil bilde
Dette er rett bilde av Bjørn Hagen*

Bjørn startet sitt speiderliv i 1927 hos troppsleder Kristian Aspen i 14. Stavanger hvor han ble til krigsutbruddet 9. april 1940 da speiderliv ble forbudt. Han ble først patruljefører og senere troppas. Og troppsleder. Deltok på krets- og landsleirer på 1930-tallet.

Da krigen kom og speideren ble forbudt, gikk mange av speiderne og lederne over til motstandsbevegelsen og Milorg distrikt 19 og begynte å gi ut illegale aviser, som f.eks. «Patrioten». Noen av disse ble arrestert og havnet på Grini og Nacht und Nebel der de satt til den store redningsaksjonen til Folke Bernadotte og De Hvite bussene kom. Bjørn var en av dem.

Etter hjemkomst den 28. mai 1945, ble speidingen gjenopptatt. De hadde sin første speidertur sommeren 1945. 14. Stavanger ble ikke gjenoppstartet etter krigen. Da gikk Bjørn over til krets- og avd. arbeid.

Han ble etter hvert avd.leder tidlig på 1960-tallet i tillegg til kretskasserer og kretssekretær. Han ledet mange konkurranser, Aftenbladets Øks i Mosvangen og i Sørmarka.

Han ledet også byggingen av Melshei hytta som ble reist på samme plass som den gamle. Han ledet også gjenoppbyggingen etter Melsheibrannen i 1970 som ble gjenopptatt i 1971. Etter å ha mistet datteren Elizabeth, fikk han trøbbel med helsen. Det ble derfor en nedtrapping av speiderarbeidet, men han var aktiv helt fram til han gikk bort i mars 1978. Dermed var et langt og aktivt speiderliv over. Han etterlot seg mye, spesielt Melshei hvor han hadde mange gode stunder.

Richard Hagen

Nordisk Speidermuseums treff i tiden 13. til 15. september 2019.

Vesterlen Speidermuseum er med i: «Sammenslutningen av Nordiske FDF- og Speidermuseer» Det er et organ som ivaretar speidermuseer i Norden, arrangerer et årsmøte for alle museer den 3. weekend i oddetalls år. Landene skiftes til å arrangere dette årsmøte. Formål med møtet er samarbeid mellom museene i Norden. Hvert møte har et fakta tema for museumsarbeidet. Der tilrettelegges for sosial samvær, utveksling av ideer og inspirasjon til arbeidet i de enkelte museer.

Følgende museer/land er med i sammenslutningen: Island 1 museum, Finland 1 museum. Sverige deltar med 3 speidermuseer, Norge med 2 museer og Danmark med 16 speidermuseer.

Treffet startet fredag 13.9 kl 16,00 på Tønsberg vandrerhjem. 38 personer fra 12 speidermuseer hvor alle de Nordiske land var representert. Det ble gjensynsglede for mange og snakken gikk livlig rundt Kaffe/te bordene. Norsk Speidermuseum, Oslo var arrangør i år. De hadde planlagt et tredelt møte hvor første del foregikk i Tønsberg, dernest Horten og sluttet av på speidermuseet i Oslo. Første del fredag var en omvisning på Osebergskipet som lå i Tønsberg havn. To guider hadde ansvaret her. Det var meget interessant og guidene var utrolig flinke fortellere som vi kunne lære mye av til våre omvisninger på speidermuseene.

Etterpå hadde vi 45 minutter til å se oss rundt langs havnen og torvet i Tønsberg. Der var et yrende liv grunnet Vikingefestivalen som ble arrangert den samme weekend. Klokken 20 var der arrangert felles middag på et spisested i sentrum og kvelden sluttet av i 23 tiden på vandrerhjemmet. Det

var godt å komme til ro. Mange hadde startet reisen grytidlig fredag morgen.

Lørdag kjørte vi med buss til Horten, via Oseberghaugen, til ---

- Preus foto museum. Temaet, på årets møte, var omfattende og aktuell for vår tid: Digitalisering av bilder, registrering og oppbevaring. Lovverket rundt bruk og offentliggjøring i aviser, utstilling på museet og bruk i digitale hjemmesider. Etter 2 timer kurs, litt omvisning informasjon på og om museet, var det godt med pause og lunch på et spisested i Horten. Deretter gikk turen til Haraldsheimen vandrerrhjem i Oslo.

Da alle var blitt innkvartert var det kaffe i peisestuen. Deretter startet første del av selve årsmøtet. ca 2 timer. Her får hvert museum en tildelt tid til å gi et referat, muntlig og skriftlig, fra deres museum. Det er alltid interessant å høre nytt fra de enkelte museer. Mange prosjekt, som museene har arbeidet med, blir lagt frem og belyst. Alle museene utveksler referatene og flere deler ut fra prosjektarbeidene. Her utveksles erfaringer og ideer til nye prosjekt. Tiden strekkes og tøyes – ofte må noen museer vente med sine referat til 2. del av årsmøtet som finner sted søndag.

Kopi fra Baden Powells tegnebok

Patruljen og leder som stelte til en flott kveld for oss.

Lørdagen sluttet alltid av med sosial samvær og en god middag. I år var der felles buss transport til en speiderhytte i Oslo-marka. En speidergruppe stod for en kjempe fin 3-retters middag, herlig !! Deretter var det Peiskos, speidersang og alt som hører speiderlivet til. Speiderne guidet oss, med fakkler, i mørket gjennom skogen til bussen. Enda en lang og interessant dag var slutt.

Søndag gikk turen til Norsk Speidermuseum i Storgaten 3, Oslo sentrum. Her ventet formiddagskaffe før siste del av årsmøtet foregikk. Gjennom året har museene kontakt med hverandre med en lukket gruppe på Face-book. I år er der i tillegg opprettet en felles hjemmeside: spejderstaven.dk her samles museums- og speiderinfo, bilder, historier og mye mer. Alle museer kan legge inn bilder m.m. Dette til felles glede, informasjon og bruk.

På siste del av årsmøtet bestemmes kommende møter, tid og sted for de neste 2 år.

- I 2020 arrangerer Stenlændernes speidermuseum, Sjælland årsmøte for Danske speidermuseer og inviterer interesserte delegater fra alle nordiske speidermuseer med.

- I 2021 blir det Nordisk museumstreff på Island. Islands speidermuseum står for arrangementet.

Kl 12,30 avsluttedes årets Speidermuseums treff med et «på glad gjensyn» – senest om 2 år».

Delegater fra Vesterlen Speidermuseum var Tor Inge Berge, Egil og Esther Bjelland.

Norsk Speidermuseum, Oslo har åpen hver tirsdag fra kl 10 til 15. Egil og Esther hadde besøkt museet i Oslo tidligere. Tor Inge besøkte museet for første gang under museumstreffet. Nå benyttet vi sjansen til enda et besøk tirsdag 17.9. Vi hadde på forhånd avtalt dette, målet var delt, vi hadde lyst å etterlyse speider blader, bøker m.m. som vi mangler og som vi håpet Norsk Speidermuseum hadde overskudd av. Vi fikk hjelp til å finne frem og sortere ut mye til å supplere med hos oss.

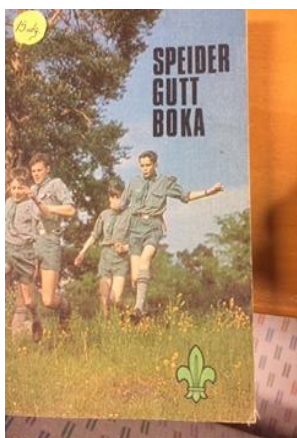
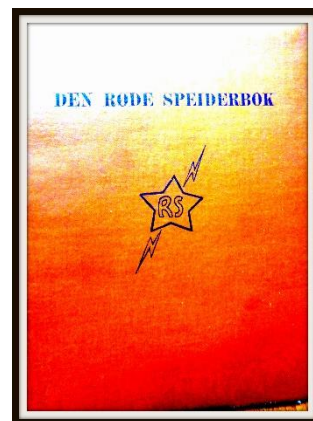

Fra
«grådighetspausen» på speidermuseet

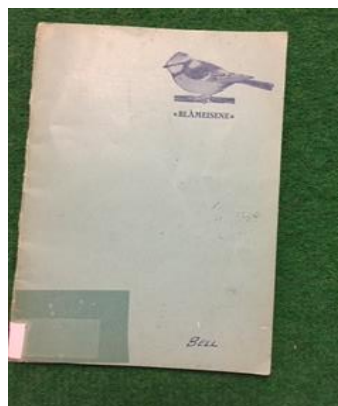

De har bedre lagringsplass enn oss

Vi møtte speider- ildsjeler på lik linje som hos oss. Godt for begge parter var det at vi kunne bidra med litt materiell til deres utstillinger fra vårt overskudd også. De var i gang med en utstilling om speiding under okkupasjonstiden, her kan vi være behjelpelig med en del fra vår utstilling, spesiell om Solveig Bergslien. Likeledes hadde vi et krus fra kretsleiren på Landa som manglet i deres samling. Vi fikk også se en speiderhåndbok som vi ikke kjente til: «Den røde speiderbok» Speidermuseet hadde et eksemplar og fortalte at den hadde tilhørt de røde speidere. Kommunist speiderorganisasjonen. Vi hadde håpet at Oslo hadde overskudd av en spesiell meisehåndbok og de første speidergutt-håndbøker. De hadde dessverre ikke det. Så nå forsøker vi å etterlyse bøkene i vår avis. Vi venter spent på resultatet.

Etterlysning:

1. Speiderguttboka utgave nr. 1 – 2 – 6 – 10 og 13
2. 1. utgave av Blåmeisene

Fint om du tar en titt i gamle esker og loft. Speidermuseet skulle så gjerne hatt disse.

Vi gratulerer Esther Bjelland som kunne feire 80 års dag 26. juli

Dagen ble feiret hjemme sammen med
Familie og venner.

Dugnadsgjengen ble invitert til en fantastisk ettermiddag der hun disket opp med koldtbord og kaker. Vi ble ønsket velkommen hjem til Madla til en aldeles nydelig hjem og hage. Forstår ikke hvor hun får all energien fra? Vi håper hun fortsetter med god helse og pågangsmot for museet i mange, mange år framover.

Jubilanten Esther i
midten.

Bell holdt tale for jubилanten.

Gratulasjoner går også til:

Stjernerøy speidergruppe som er 10 år i år

Godeset speidergruppe som er 30 år

1. Sandnes er 105 år

Lura er 45 år

Lye er 5 år

Museet mangler stiftelsesdato på: Hjelmeland, Mastra, Rennesøy og
Stavanger MS

Kvartalsrapport 3. kvartal 2019.

Torsdag 15. august var første museumsdag etter sommerferien. Den forløp seg litt utenom det vanlige, som det framgår av forrige side. Vi hadde noen hyggelige timer sammen hvor også museumsplaner ble drøftet. Blant annet sommerens besøk på museet. Det er alltid kjekt for den, som har sommervakt, å få telefon med forespørsel på en omvisning for utenlandske feriegjester. I år var det gjester fra Stavanger, England og USA.

Uken etter, 22.8 hadde vi planleggingsdag på speidermuseet og planer for kommende høst ble diskutert og vedtatt. Påbegynte arbeider i utstillingen skal ferdigstilles og nye planer ble diskutert. Generell mangler vi plass for tillegg til utstillingsobjekter og oppgavene med å finne løsninger ble fordelt. Vi ønsker oss «Gullsmed» kommoder med smale skuffer. I skuffene kan merker, frimerker, bilder, plakater monteres og vises ved å trekke skuffene ut. Flyttbare vegger for montering av bilder og informasjonsmateriell. Ideene og planene var mange og vi håper å iverksette flere i dette og kommende år.

Jubileumsåret vil vi avslutte med en jubileumsfest på museet. Dato ble tirsdag 26. november kl 18 til kl 20, en komité for dette ble valgt. Innbydelse se neste side.

Flere speidergrupper hadde bestilt plass for å ta jubileumsmerket, datoer og oppgaver ble fordelt mellom oss. Høstens ferielister blant oss samt liste over besøks datoer og speidergrupper med omvisere ble satt på oppslagstavlen. Marta og Bell ønsket å ta pause fra dugnadsarbeidet en tid fremover. Vi kommer til å savne dem, det blir så tomt rundt bordet og våre to «speiderleksikon» over jentespeiderarbeidet forsvinner. Heldigvis har vi telefonforbindelse.

Årets Nordiske museums kongress den 13 til 15 september ble diskutert. Norsk Speidermuseum i Oslo er arrangør, alle museer skal ha med rapporter fra egne museer og kan framsette ønsker til samarbeid. Vi diskuterte våre ønsker i forhold til dette, vi foreslår at alle museer har en kontaktperson som kan være behjelpelig med forespørsler fra andre museer, da kan vi utveksle erfaringer, stille spørsmål og få svar gjennom denne person. Vesterlen speidermuseum sender 3 representanter.

To nye speidergrupper ble valgt til å presentere sin gruppe med en utstilling på museet fra januar til juli 2020. I neste museumsavis kan vi røpe hvilke grupper det blir.

Speidergrupper – dere må kjenne deres besøkestid!

Speidermuseet feirer i år 10 års jubileum. I den anledning har vi utarbeidet et spesielt merke for speidere som besøker museet, når de får en omvisning og svarer på 10 spørsmål, kan få merket til å ha på skjorta.

Tilbudet gjelder kun ut dette året, så Vær Beredt!

INNBYDELSE

Vesterlen Speidermuseum startet sin virksomhet den 3. juni 2009.

Det er nå gått 10 år siden.

I den anledning innbyr vi til en kort markering på museet

Våganessvingen 5b, tirsdag 26. november kl 18 til 20.

**Vi ønsker museumsvenner, speiderledere, representanter fra kretsene
og spesiell innbudte VELKOMMEN.**

Program

Velkommen og flagguttrulling

Prolog for dagen

Speidermuseet gjennom 10 år.

kaffe og noe attåt

Mulighet til å si noen ord under kaffen

Speiderfrimerker v/ Halvard Slettebø

Vi ruller flagget sammen og synger speiderbønnen.

Takk for fremmøte.

Inngang kr 50 pr person. På inngangsbilletten loddess det ut 5 gevinster.

Påmelding senest den 11. november til Lovise Mæland tlf 415 10 707

eller mail: lovise.maland@getmail.no

STØTTE TIL MUSEETS ARBEID:

Andelsbrev kan kjøpes ved å betale inn ønsket beløp på konto 3201.30.18625. Merk innbetalingen med navn og adresse, da får dere andelsbevis på beløpet i posten.

Andelsbevis kan også kjøpes på museet ved besøk der.

Vi selger andelsbevis pålydende

Kr. 50,- kr. 100,- kr. 500,- kr. 1000,- og fritt beløp

MUSEUMSBESØK:

Musèet er åpent torsdager fra kl. 1000 til kl. 14,30. **Velkommen!**

Ønskes besøk til annen tid kan det avtales pr telefon.

Inngangsbillett:

Barn kr. 10,-

Voksne: kr. 20,-

KONTAKTER TIL MUSEET:

Egil Bjelland	tlf. 51 55 35 01	mobil: 920 64 909
Esther Bjelland	mobil: 920 28 706	esther.bjelland@lyse.net
Anne Brit Egeland	mobil: 930 91 776	anne.b.egeland@hotmail.no
NSF kretskontor	mobil: 950 31 101	post@vesterlen.no
K/M kretskontor	mobil: 940 09 491	post@rogalandspeider.no
Kretsenes websider	www.vesterlen.no	www.rogalandspeider.no

